

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน
ในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี ประเทศไทย

Approaches for Creative Tourism Development on Sustainable Community
Resources in Baan Koh Kham Yai Island, Koh Sichang District,
Chonburi Province, Thailand

รุ่งรติศ เมืองลือ^{1*}

Rungradith Muanglue^{1*}

¹สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
เลขที่ 120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

¹Tourism Management Program, Faculty of Arts, The Far Eastern University
120 Mahidol Road, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province, 50100 Thailand

รับบทความ: 24 มิถุนายน 2564   ปรับปรุงบทความ: 30 กรกฎาคม 2564   ตอรับตีพิมพ์บทความ: 6 สิงหาคม 2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบททรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 2) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค 3) สร้างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน โดยใช้เทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) จากกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ ภาคเอกชน นักท่องเที่ยว และประชาชน จำนวน 30 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของเกาะขามใหญ่ที่สำคัญ ได้แก่ หาดทรายเกาะขามใหญ่ พันธุ์สัตว์น้ำ วิธีการทำประมงพื้นบ้าน ประเพณีวันไหลหรือสงกรานต์ อุ่มสาวลงน้ำและกิจกรรมการสาธิตทำแปรรูปผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรท้องถิ่น 2) ผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis พบว่า จุดแข็ง คือ เกาะขามใหญ่มีที่ตั้งเหมาะสม เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง จุดอ่อน คือ ขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน โอกาส คือ พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับชาติ ส่งเสริมความโดดเด่นทางธรรมชาติ และอุปสรรค คนในชุมชนมีการย้ายถิ่นฐานเพื่อประกอบอาชีพในพื้นที่อื่น และ 3) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน คือ ชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่สร้าง

* ผู้เขียนหลัก (อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)
อีเมล: rungradith@feu.edu

แบรนต์จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติทางทะเลอย่างยั่งยืน สร้างแบรนต์ท่องเที่ยวเชิงอาหาร
แบรนต์ท่องเที่ยวสังคมวิถีประมง แบรนต์ท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่นและพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนา
เศรษฐกิจชุมชน พัฒนาสังคม อนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาจิตใจ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ

พัฒนาการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บ้านเกาะขามใหญ่

Abstract

This research aimed to 1) study the context of creative tourism resources 2) analyze strengths, weaknesses opportunities and threats 3) create approaches for creative tourism development on sustainable community resources. The combination of qualitative and participatory action research was used as a method of the study among 30 key informants consisting of the public sector, the private sector, tourists and citizens. The study founded that 1) the significant creative tourism resources of Koh Kham Yai Island are Koh Kham Yai Beach, aquatic animal resources traditional ways of fishing, Songkran Festival in Pattaya, the tradition of carrying girls into the water and the demonstration of processing products from local resources, 2) the SWOT analysis was found that strengths are being in the proper location of Koh Kham Yai Island and nearby tourist attractions. Weaknesses are the lack of basic utilities. Opportunities are developing to a national tourist destination emphasizing the outstanding nature. Threats are those who live in the community migrate to work. 3) Approaches for creative tourism development on sustainable community resources in Koh Kham Yai Island are Koh Kham Yai community create a sustainable marine ecotourism destination brands, create gastronomy tourism brands, fishing social tourism brands, local culture tourism brands and sustainable society development in order to develop the local economy, develop the society, preserve culture, mind development and sustainably conserve the environment.

Keywords

Tourism Development, Creative Tourism, Sustainable Tourism, Baan Koh Kham Yai Island

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน การพัฒนาประเทศไทยในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน พร้อมกำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน (The Prime Minister's Office, 2018, 1-2) ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งในยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด ได้แก่ “การต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบของประเทศในด้านอื่น ๆ มาประยุกต์กับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ ถัดมาคือ “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และสุดท้ายคือ “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการทำงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนา (The Prime Minister's Office, 2018, 1-8)

จังหวัดชลบุรี ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของประเทศไทยเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวทั่วโลกเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวนมาก มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งหมู่เกาะ ชายฝั่งทะเล ป่าเขา ป่าชายเลน ซึ่งเอื้อต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง และผลิตสินค้าแปรรูป โดยเฉพาะแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีศักยภาพเพื่อการท่องเที่ยว อาทิ ชายหาดที่มีชื่อเสียง และเกาะต่าง ๆ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศสร้างรายได้แก่ประชาชนในพื้นที่และประเทศ (Chonburi Provincial Office Development Strategy Group, 2017, 1) โดยเกาะขามใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหนึ่งในจังหวัดชลบุรีและเป็นที่ตั้งของชุมชนประมงพื้นบ้านขนาดเล็กตั้งอยู่ มีเนื้อที่ประมาณ 13 ไร่ จำนวนประชากร 184 คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 60 ครัวเรือน อยู่บริเวณใกล้เคียงกับเกาะสีซึ่งสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากพระจุฑาธุชราชฐาน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่น่าสนใจ อาทิ ประเพณีวันไหลสงกรานต์อุ้มสาวลงน้ำ หรืออาหารพื้นถิ่นที่มาจาก การแปรรูปสัตว์น้ำ ตลอดจนมีทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ ได้แก่ หอยกระปุก หอยมือเสือ หอยนมสาว ปลาสละ และหมึก นอกจากนี้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เนื่องจากการมีผู้นำ

ชุมชนที่มีความสามารถด้านการบริหารจัดการชุมชนได้ดี ตลอดจนมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน รวมทั้งการนำทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมมาต่อยอดสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าให้ดำรงอยู่คู่ชุมชนอย่างยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความจำเป็นในการค้นหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี ประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการท่องเที่ยวระดับชาติของประเทศไทย บนพื้นฐานทรัพยากรของชุมชนเพื่อพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นและมีอัตลักษณ์ในชายฝั่งทะเลตะวันออกต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาบริบททรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี
2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี
3. สร้างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี

ทบทวนวรรณกรรม

1. ทฤษฎีและแนวคิดทางสังคมวิทยา (Sociological theories)

ทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่ (Structural Functionalism Theory) เป็นการศึกษาแนวคิดทางการศึกษาวัฒนธรรมแบบใหม่ ๆ ที่ได้เกิดขึ้น คือ การศึกษาพฤติกรรมของคนในสังคมในรูปแบบบูรณาการ (Intergration) รวมทั้งศึกษาหน้าที่ของโครงสร้างของสังคมทุกระดับชั้นที่มีความสัมพันธ์กันจึงสามารถเข้าใจสังคมหนึ่ง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง รวมทั้งสังคมมีการขยับปรับเปลี่ยนโครงสร้างที่บกพร่องเสมอจะเป็นการปรับสมดุล ซึ่งมีลักษณะการเคลื่อนไหวและไม่หยุดนิ่ง หรือที่เรียกว่า “การเคลื่อนไหวที่สมดุล (Moving Equilibrium)” (Wannasiri, 2007, 97-99) สำหรับการท่องเที่ยวในชุมชนมีโครงสร้างต่าง ๆ ได้แก่ บุคคล กลุ่ม และองค์กรต่าง ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ประสานสัมพันธ์กันเป็นพลังของชุมชน ที่พร้อมจะขับเคลื่อนพัฒนาชุมชน

ทฤษฎีกลไกการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Mechanism of Social Change Theory) หรือกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง (Strategic Change) หมายถึง กลวิธีที่ผู้นำการเปลี่ยนแปลงคิดค้นขึ้น เพื่อนำมาดำเนินการปรับเปลี่ยนหรือแก้ไขสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาทิ นโยบายระเบียบและข้อกำหนด ทำให้ผู้เกี่ยวข้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงและให้ความร่วมมือปฏิบัติตามแนวทางใหม่ จึงต้องมีการวางกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

- 1) กลยุทธ์การเปลี่ยนแปลงโดยใช้อำนาจ (Strategic Change Through Power) หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้

ใช้สถิติก็ได้ และการเขียนรายงานเป็นการบรรยายเชิงพรรณนาและตีความอภิปรายเหตุผล เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระที่ต้องการนำเสนอได้ (Kispredarborisuthi, 2011, 223-224)

2. แนวคิดการพัฒนาที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.1 แนวคิดการท่องเที่ยว (Tourism Theories) และทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง แหล่งท่องเที่ยว แหล่งกิจกรรม และวัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะเด่นของอารยธรรมท้องถิ่น ที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยแบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประเภท (Esichaikul, 2014, 1-11) ดังนี้ 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือ แหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเอง และมีความสวยงามตามสิ่งแวดล้อมที่โดดเด่นทางภูมิศาสตร์ ธรณีวิทยา และระบบป่าไม้ที่หลากหลายได้แก่ ภูเขา ถ้ำ น้ำตก ชายหาด เกาะแก่ง ปะการัง พรรณพืช สัตว์ป่า เป็นต้น 2) ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมประเพณี เป็นที่มีคุณค่าทางศิลปกรรมและขนบธรรมเนียมที่มีเอกลักษณ์ เช่น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษา การละเล่น ดนตรี กิจกรรมประเพณีงานเทศกาล พิธีกรรม และอื่น ๆ รวมถึงอัญมณีไมตรี การต้อนรับของคนในท้องถิ่น และการให้บริการต่าง ๆ 3) ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โบราณสถานและศาสนสถาน ที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นและมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ หลักฐานทางโบราณคดีและศาสนาที่แสดงถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น เมืองโบราณ พระราชวัง พิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์ วัด มัสยิด สถานที่จาริกแสวงบุญ เป็นต้น 4) ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างสถานที่ที่สามารถประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวได้หลากหลาย โดยแบ่งเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาสิ่งแวดล้อม เช่น สวนสัตว์ปิด ศูนย์วิจัยทางการเกษตร สวนป่า สวนผลไม้สวนสนุก สถานบันเทิง สนามกีฬา เป็นต้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism-CBT)

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่จัดการโดยชุมชน กลายเป็น “การท่องเที่ยวชุมชน (Tourism in Community)” หมายถึง วิธีการหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ไปชุมชน โดยส่วนใหญ่เป็นการจัดการโดยคนภายนอก คนในชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มุ่งสู่เรื่องราวได้มากกว่าการจัดการสิ่งแวดล้อม หรือแม้กระทั่งการมองประโยชน์โดยรวมที่ชุมชนจะได้รับและเข้ามามีส่วนร่วมการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม กำหนดทิศทางโดยการจัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของ มีสิทธิในการจัดการดูแลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้มาเยือน โดยมองว่าการท่องเที่ยวต้องทำงานครอบคลุม 5 ด้านพร้อมกัน ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยมีชุมชนเป็นเจ้าของและมีส่วนในการจัดการ (Potjana, 2013, 1-2)

2.3 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism)

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือ การเดินทางที่มุ่งไปสู่ความผูกพันและประสบการณ์จริงแท้ที่เกิดจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ศิลปกรรมรดกทางวัฒนธรรม หรือคุณลักษณะพิเศษของพื้นที่นั้น

จากนั้นนำมาซึ่งความเชื่อมโยงกับผู้คนซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นผู้รังสรรค์วัฒนธรรมที่มีชีวิตนั้น โดยมีคุณลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มาแนวทางในการพัฒนา คือ เจ้าของบ้านและผู้มาเยือนมีความผูกพันกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งทางด้านวัฒนธรรมของพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีประสบการณ์ร่วม มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน นักท่องเที่ยวเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าเป็นแค่ผู้ชม ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวยังมีโอกาสพัฒนาศักยภาพการสร้างสรรค์ของตนเองและมีส่วนร่วมการสร้างสรรค์ประสบการณ์กับเจ้าของบ้านหรือชุมชนท้องถิ่น สิ่งที่ปรากฏจึงเป็นมูลของจริงหรือเป็นของจริงแท้ในกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ กิจกรรมเป็นที่น่าจดจำ มีความประทับใจและเข้าใจตลอดจนยังเป็นการท่องเที่ยวแบบจำเพาะเจาะจงของนักท่องเที่ยว (Designated Areas for Sustainable Tourism Administration (Public Organization, 2018, 10-16)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ไม่ได้เป็นการทำลายสภาพแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น การจะพัฒนาให้การท่องเที่ยวยั่งยืนได้ ต้องอาศัยความเข้าใจว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม การท่องเที่ยวที่ไม่ได้เป็นการทำลายสภาพแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในทุก ๆ ด้าน กล่าวคือ การพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการหรือสร้าง ความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและผู้คนในท้องถิ่น โดยที่มีการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันยังคงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นและระบบนิเวศในพื้นที่นั้นไว้ด้วย (Thongma, 2011, 16-17)

3. SWOT Analysis และ TOWS Matrix

SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threats) โดยมี TOWS Matrix เป็นการจับคู่ปัจจัยภายในระหว่างจุดแข็งกับจุดอ่อน และปัจจัยภายนอก คือ โอกาสและอุปสรรค โดยมีกลยุทธ์คือ กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) ใช้การใช้จุดแข็งร่วมกับโอกาส กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) โดยใช้โอกาสมาช่วยลดจุดอ่อนที่มีกลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) โดยการใช้จุดแข็งมาขจัดอุปสรรคที่เกิดขึ้น และกลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) โดยแก้ไขจุดอ่อนและอุปสรรคที่มี (Wehrich, 2021, 11)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดวงใจ จิระคุณานันท์ (Chiwakunanan, 2017, 1-2) ได้ทำวิจัยเรื่อง อิทธิพลของ Reviewer ในสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดที่เป็นจุดหมายปลายทางในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข้อมูลข่าวสารความคิดเห็นจากนักรีวิวและการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยว และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของนักท่องเที่ยวและการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทยผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง google มากที่สุดรองลงมาคือ Facebook และ website Pantip ตามลำดับ ซึ่งจะใช้สื่อออนไลน์

เพื่อค้นหาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือ ค้นหาข้อมูลที่ปัก หรือสำรองที่ปัก และค้นหาข้อมูลการเดินทาง หรือสำรองพาหนะในการเดินทาง กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มักชื่นชอบข้อมูลในรูปแบบบล็อกหรือกระทู้ที่วิพากษ์ความคิดเห็นของผู้ที่เคยใช้บริการโดยละเอียดคิดเป็นร้อยละ 47 และบล็อกหรือกระทู้วิพากษ์สถานที่ท่องเที่ยวโดยเน้นไปทางการ โปสเตอร์รูปภาพเป็นหลักร้อยละ 41.5 ในด้านของข้อมูลนักท่องเที่ยว นักทักท้วงประเภท Macroinfluencers มีผลต่อการตัดสินใจของเพศหญิงอยู่ในระดับมากกว่าเพศชาย

พยอม ธรรมบุตร (Dhamabutra, 2017, 65-66) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานอัตลักษณ์และวิถีไทยแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาศักยภาพของเขตบางกอกน้อยในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานอัตลักษณ์และวิถีไทยแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน 2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานอัตลักษณ์และวิถีไทยแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในชุมชน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานอัตลักษณ์และวิถีไทย แบบบูรณาการอย่างยั่งยืนได้แก่ การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชื่อ สุขสันต์วันท่องเที่ยวบางกอกน้อยเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแบรนด์รวมของแบรนด์เชิงสร้างสรรค์ย่อย 5 แบรนด์ พร้อมทั้งกลยุทธ์และโครงการเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้การพัฒนาแบรนด์ทั้ง 5 แบรนด์ของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของเขตบางกอกน้อย จะพัฒนาในรูปแบบของโครงการของแต่ละแบรนด์ ซึ่งให้ความสำคัญกับการใช้รูปแบบของการพัฒนาธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ ที่เน้นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ และได้เพิ่มพูนประสบการณ์ที่แตกต่างแก่ชีวิตของนักท่องเที่ยว

วชิรวิทย์ วิชาสวัสดิ์ (Wichasawat, 2020, 22-23) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนโบราณบ้านเชียงเหียน จังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนโบราณบ้านเชียงเหียน 2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนโบราณบ้านเชียงเหียน พบว่าศักยภาพที่โดดเด่นของชุมชนโบราณบ้านเชียงเหียน จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ศักยภาพด้านสิ่งดึงดูดใจ มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ส่วนศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวพบว่าชุมชนมีกิจกรรมเฉพาะของแต่ละชุมชนซึ่งถือเป็นข้อดีของชุมชน ชุมชนควรส่งเสริมศักยภาพด้านกิจกรรม โดยชุมชนควรพัฒนาชุมชนให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดปี ด้านองค์กรชุมชน ชุมชนควรกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกช่วงวัย เพื่อเพิ่มศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวที่มากขึ้น

วรรณวีร์ บุญคุ้ม และพจนาน บุญคุ้ม (Boonkoun & Boonkoun, 2016, 93-94) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ 2. ศึกษากิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ 3. พัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์และ 4. หาข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย พบว่า 1. เส้นทางท่องเที่ยวที่สำคัญ 2. เส้นทางคือ

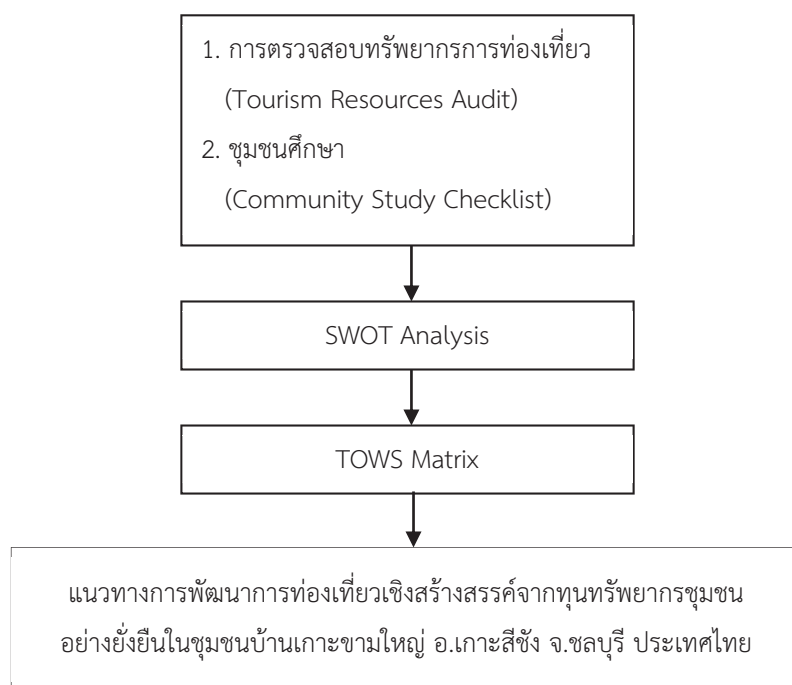
เส้นทางเมืองกาญจนบุรี-ช่องเขาขาด และเส้นทางอุทยานประวัติศาสตร์-บ้านน้ำพุร้อน 2. กิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์บนเส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย พบว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางด้านประวัติศาสตร์ในสมัยสงครามโลก และสถานที่ที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ของไทยรวมถึงการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงเรื่องราวและวิถีชีวิตของผู้คนในอดีต 3. รูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวายที่สร้างและพัฒนาขึ้นคือ Thai-Tavoy Mode และ 4. ข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์ที่สำคัญคือ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยววิถีไทย ส่งเสริมการเรียนรู้และการสืบทอดเรื่องราวของศิลปวัฒนธรรมไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่น

ภัทรภรณ์ พิศปุ่น และชริกา คันทธา (Pisunt & Kunta, 2020, 113-114) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการและดำเนินโครงการประกวดอุทยานแห่งชาติสีเขียวด้านขยะมูลฝอยของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาระบบการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน 2. เพื่อประเมินการปฏิบัติตามเกณฑ์ด้านการจัดการขยะมูลฝอยของโครงการประกวดอุทยานแห่งชาติสีเขียว 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม พบว่า อุทยานแห่งชาติภูเรือสามารถจัดการขยะได้ดีในช่วงเวลาปกติซึ่งไม่ใช่ช่วงเทศกาลท่องเที่ยว แต่การจัดการขยะมูลฝอยบางส่วนยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากการดำเนินการคัดแยกยังไม่เหมาะสม และการกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกหลักสุขาภิบาล โดยอุทยานแห่งชาติภูเรือสามารถดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินด้านการจัดการขยะของโครงการอุทยานแห่งชาติสีเขียวในภาพรวมได้ดี ไม่มีขยะตกค้าง มีนักท่องเที่ยวและเจ้าหน้าที่บางส่วนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยไม่ถูกต้อง รวมถึงการกำจัดขยะทั่วไปยังใช้วิธีการกำจัดที่ไม่เหมาะสม ซึ่งแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมของอุทยานแห่งชาติภูเรือ เช่น จัดซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับจัดการขยะให้เพียงพอ เพิ่มมาตรการการจัดการขยะในช่วงเทศกาล อบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร การปรับปรุงระบบกำจัดขยะให้ถูกหลักสุขาภิบาล รวมถึงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ปลูกจิตสำนึกให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความร่วมมือและความตระหนักในการจัดการขยะมูลฝอยภายในอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี ประเทศไทย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อศึกษาศึกษาบริบททรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ ด้วยแบบชุมชนศึกษา (Community Study) การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว (Tourism Resource Audit) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อประเมินจุดแข็งจุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อประเมินโอกาสและอุปสรรค ตลอดจนสร้างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ ซึ่งมีวิธีการวิจัย ด้วย

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกของแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี จาก ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ทั้งหมด 30 คน โดยแบบชุมชนศึกษา (Community Study) การตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource Audit) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากนั้นจึงเข้าสู่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) ประเมินโอกาสและอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ โดยเทคนิค SWOT Analysis และสังเคราะห์ TOWS Matrix และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน โดยเลือกจากตำแหน่งของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริงจากตัวแทนความเห็นของแต่ละภาคส่วน ทั้งระดับผู้บริหาร และระดับปฏิบัติการในพื้นที่วิจัย ได้แก่

1. ภาครัฐ คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชลบุรี เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานพัทยา เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี องค์กร

บริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่สามารถให้ข้อมูลได้ จำนวน 7 คน ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. ภาคเอกชน คือ หอการค้าจังหวัด ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว โรงแรม ที่พัก ผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้ประกอบการด้านการขนส่งนำเที่ยว และร้านจำหน่ายของที่ระลึก จำนวน 8 คน ทั้งหมดมีส่วนร่วมเกี่ยวกับนโยบายการบริการในองค์กร

3. ภาคประชาชน คือ ผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 7 คน มีทะเบียนบ้านและภูมิลำเนาในพื้นที่

4. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะขามใหญ่ จำนวน 8 คน มีความสมัครใจให้ข้อมูลและพำนักอาศัยค้างคืนไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง

ผลการวิจัย

1. การศึกษาบริบททรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ พบว่าชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่มีทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้แก่

ตารางที่ 1

แสดงทรัพยากรของชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่

ทรัพยากร	รายละเอียด
1.1 ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources)	ประกอบด้วย ชายหาดทำหน้าบ้านร่วมกับพันธุ์ไม้ในชุมชน เช่น มะขาม มะขามเทศ มะขามป้อม สะเดา ตะขบ มะกอกป่า โพธิ์ทะเล มันเสา กลอย ตะบองเพชร สลัดโต ไข่เต่า และอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีพันธุ์สัตว์น้ำเค็ม เช่น ปลาการ์ตูน ดอกไม้ทะเล หอยกระปุก หอยมือเสือ ปลาหมึก ปลาสะละ หอยชักตีน หอยนางรม หอยนมสาว และหอยตาว่าว เป็นต้น
1.2 ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม (Cultural Resources)	ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อกวนอู เจ้าแม่ทับทิม หลักไมล์ทะเลสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 หัตถกรรมการทำลอบดักปลาและปูม้า วิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน รวมทั้งยังมีรายการอาหารพื้นถิ่น เช่น น้ำพริกมะขาม ปลากระตักสามรส ยำมะม่วงหอยนมสาว ผัดหอยกระปุก และน้ำพริกมะม่วง เป็นต้น
1.3 ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านมหกรรม เทศกาล และประเพณี (Events, Festival and Way of Life Resources)	ได้แก่ ประเพณีวันไหลหรือสงกรานต์อุ้มสาวลงน้ำในช่วงวันที่ 18 เดือนเมษายน งานเทศกาลศาลเจ้าพ่อกวนอูในช่วงเดือนกรกฎาคม และการแข่งขันตกปลาขามใหญ่พิชชิงเกมในช่วงพฤศจิกายน

ตารางที่ 1

แสดงทรัพยากรของชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ (ต่อ)

ทรัพยากร	รายละเอียด
1.4 ทรัพยากรท่องเที่ยวกิจกรรมและ สันทนาการ (Activity Resources)	เช่น การเล่นน้ำและดำน้ำชมปะการัง การสาธิตทำแปรรูปผลิตภัณฑ์จาก ทรัพยากรท้องถิ่นจากปลาหมึกแดดเดียว สลัดดองเค็ม การปั่นอีเอ็มบอล การ ปลูกปะการังเทียม การปั่นจักรยานชมทิวทัศน์รอบเกาะ การตกปลาและการ ตั้งแคมป์พักผ่อน การสาธิตการทำน้ำพริกมะขาม และการหาหอยกระปุกจาก บริเวณน้ำล้นหน้าหาดเพื่อนำมาทำเป็นอาหารพื้นถิ่น และอื่น ๆ
1.5 ทรัพยากรท่องเที่ยวด้านบริการ (Service Resources)	ประกอบด้วย เรือรับส่งผู้โดยสาร ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวการต้อนรับ ศูนย์ จำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ที่พัก แบบโฮมสเตย์ และสุชา

จะเห็นได้สิ่งเหล่านี้ เป็นส่วนสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชนและเกิดมูลค่าต่อภูมิภาค โดยทรัพยากร
จะแสดงในภาพที่ 2 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2: แผนที่แหล่งท่องเที่ยวเกาะขามใหญ่

ที่มา : Esri, i-cubed, USDA, USGS, AEX, GeoEye, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, UPR-EGP, and
the GIS User Community (2021)

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (Internal Environment) เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) ประเมินโอกาสและอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ โดยเทคนิค SWOT Analysis สัเคราะห์ TOWS Matrix ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2

แสดง SWOT Analysis ของชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

SWOT Analysis	
ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีที่ตั้งเหมาะสม มีเรือจากเกาะลอยศรีราชา เชื่อมโยงกับเกาะสีชัง และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง 2. มีทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมโดดเด่น คือ ปลาการ์ตูนและดอกไม้ทะเล พันธุ์สัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์ และประเพณีอุ้มสาวลงน้ำ 3. เป็นหมู่บ้าน OTOP ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดชลบุรี 4. ผู้นำชุมชนและคณะกรรมการเข้มแข็ง มีความตั้งใจในการพัฒนา 5. มีสินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียง เช่น หมึกตากแห้ง ปลาสดต้องเค็มผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดแคลนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น 2. ไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี เช่น ช่วงฤดูฝน 3. ชาวบ้านไม่มีอาชีพและรายได้ที่แน่นอน 4. ขาดการส่งเสริมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. ปัญหาสิ่งแวดล้อม อาทิ ขยะและน้ำเสีย 6. ขาดองค์ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน
ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับชาติ นำเสนอความโดดเด่นทางธรรมชาติ เช่น แหล่งตกปลาธรรมชาติ มีความสวยงามสมบูรณ์ 2. ปรับปรุงสินค้าและบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย 3. เปิดเว็บไซต์สร้างภาพลักษณ์ระดับนานาชาติ 4. เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับสถานที่ใกล้เคียง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คนในชุมชนมีการย้ายถิ่นฐานเพื่อประกอบอาชีพ 2. มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่โดดเด่น 3. การขาดงบประมาณในการพัฒนา

จากตารางที่ 2 พบว่า จุดอ่อนและอุปสรรค ที่ผู้วิจัยมองว่ามีสาเหตุเกิดจากการขาดการบริหารจัดการที่เหมาะสมจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเช่น ไฟฟ้าและน้ำประปา หรือน้ำอุปโภคและบริโภคที่ต้องซื้อจากฝั่ง ทำให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ภายในชุมชน ตลอดจนการไม่มี

อาชีพและรายได้ที่แน่นอน จึงทำให้มีการย้ายถิ่นฐานเพื่อประกอบอาชีพและรายได้ภายนอกพื้นที่เกาะเพื่อยังชีพ

ตารางที่ 3

แสดง TOWS Matrix ของชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ ตำบลท่าเทววงษ์ อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

TOWS Matrix	
กลยุทธ์เชิงรุก (SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
1. สร้างแบรนด์ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติทางทะเลอย่างยั่งยืน 2. สร้างแบรนด์จุดหมายปลายทาง (Destination) การท่องเที่ยว 3. สร้างแบรนด์ท่องเที่ยวเชิงอาหาร 4. สร้างแบรนด์ท่องเที่ยวสังคมวิถีประมงวัฒนธรรมท้องถิ่น และพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน	1. สร้างแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนของชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ 2. ตั้งคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ 3. สร้างแผนการตลาดดิจิทัลมาร์เก็ตติ้ง (Digital Marketing) ของชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ 4. สร้างระบบสื่อความหมายด้านการท่องเที่ยว 5. สร้างแผนอนุรักษ์วัฒนธรรมและธรรมชาติของชุมชน
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT)
1. สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวกับชุมชนโดยรอบเกาะขามใหญ่ 2. ทำการพัฒนาท่องเที่ยวไร้พรมแดน 3. เชื่อมโยงกับอาเซียนและโลกด้วยดิจิทัล (Networking) 4. เกาะกลุ่มกับจังหวัดที่โดดเด่น เช่น ระยอง ตราด	1. ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงพัฒนาหมู่บ้าน 2. อบรมการเตรียมความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจต่อปัญหาทุกรูปแบบที่อาจเกิดขึ้น 3. อบรมแผนรองรับภัยพิบัติที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี คือ การผสมผสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน นักท่องเที่ยว ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือ ชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่จะเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีคุณภาพโดดเด่นระดับนานาชาติ สร้างแบรนด์ท่องเที่ยวเชิงอาหาร แบรนด์ท่องเที่ยวสังคมวิถีประมง แบรนด์ท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่นและพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน สังคม อนุรักษ์วัฒนธรรม และพัฒนาจิตใจและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยมีการกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ โครงการที่ 1 การตลาดดิจิทัล (Digital Marketing) ในเฟสบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (Youtube) และเว็บไซต์ Tripadvisor โครงการที่ 2 การจัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์บ้านเกาะขามใหญ่

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ โครงการที่ 1 การสร้างแบรนด์ “Happy day in Baan kohkhamyai Island” โครงการที่ 2 ชิมอาหารพื้นถิ่นเชิงสร้างสรรค์เกาะขามใหญ่ “Enjoy Kohkhamyai Local Seafood”

กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ โครงการที่ 1 จัดตั้งชมรมพัฒนาการท่องเที่ยวบ้านเกาะขามใหญ่ โครงการที่ 2 โครงการจัดตั้งคณะกรรมการชมรมพัฒนาการท่องเที่ยวบ้านเกาะขามใหญ่

3.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสังคม โดยกำหนดกลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ได้แก่ โครงการที่ 1 โครงการจัดอบรมบุคลากรภาคบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชน โครงการที่ 2 โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน ได้แก่ โครงการที่ 1 โครงการอบรมการจัดการโฮมสเตย์ โครงการที่ 2 โครงการอบรมการทำอาหารพื้นถิ่นเชิงสร้างสรรค์

3.3 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและปลูกจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก ได้แก่ โครงการที่ 1 ปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมกับชุมชน โครงการที่ 2 อบรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

กลยุทธ์ที่ 2 การอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิตชุมชน ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเทคนิคการสื่อความหมายภูมิปัญญาพื้นบ้านวิถีประมงพื้นบ้าน โครงการที่ 2 โครงการอนุรักษ์ประเพณีวันไหลสงกรานต์อุ้มสาวลงน้ำ เกาะขามใหญ่

3.4 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 1 การใช้ประโยชน์จากพื้นที่เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ โครงการที่ 1 เพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในชุมชนเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในชุมชน โครงการที่ 2 อนุรักษ์ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตทางทะเล การฟื้นฟูปะการัง และการปั่น EM-ball

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ โครงการที่ 1 การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในแหล่งที่พักโฮมสเตย์ โครงการที่ 2 ธนาคารขยะ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ศึกษาบริบททรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี พบว่าบ้านเกาะขามใหญ่เป็นชุมชนที่มีศักยภาพและทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ประกอบด้วย ชายหาดท่าหน้าบ้านรวมทั้งพันธุ์ไม้ในชุมชน เช่น มะขามเปรี้ยว มะขามเทศ และอื่น ๆ ตลอดจน พันธุ์สัตว์น้ำต่าง ๆ นอกจากนี้ทรัพยากรท่องเที่ยววิถีกิจกรรมและันทนาการที่โดดเด่นได้แก่ การเล่นน้ำและดำน้ำชมปะการัง การสาธิตการทำและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรท้องถิ่น การปลูกปะการังเทียม การปั่นจักรยานชมทิวทัศน์รอบเกาะ การตกปลา และการตั้งแคมป์พักผ่อน การรับประทานอาหารพื้นถิ่น ซึ่งสามารถรองรับได้ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ ควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สร้างแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สนับสนุนให้มีการดูแลรักษาทรัพยากรและการอนุรักษ์วิถีชีวิตชุมชน สัมพันธ์กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (The Prime Minister's Office, 2016, 110) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน การปกป้องทรัพยากรทางทะเล

2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี จากบริบทพื้นที่ซึ่งมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย หากมีการวางแผนการพัฒนาที่เหมาะสม โดยมีการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนระยะยาว โดยลดความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว การประมง และวิถีชีวิตของชุมชน ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็น ตัดสินใจ และจัดการร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบบริหารจัดการ และการจัดเก็บรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ทางทะเล หมู่เกาะ และชายหาด เพื่อนำมาใช้ในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติให้คงความสมบูรณ์และสวยงาม

3. สร้างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี โดยแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์จากทุนทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ อ.เกาะสีชัง จ.ชลบุรี คือ ชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่จะเป็นจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวทางทะเลที่มีคุณภาพโดดเด่นระดับนานาชาติ สร้างแบรนด์ท่องเที่ยวเชิงอาหาร แบรนด์ท่องเที่ยวสังคมวิถีประมง แบรนด์ท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่นและพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (The Prime Minister's Office, 2016, 82-176) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ โดยมีแนวทางการพัฒนาส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวจากอัตลักษณ์และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน ซึ่งเกาะขามใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอุดมสมบูรณ์มีความโดดเด่นดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ สัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ที่ 9 ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ การ

ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลนานาชาติในจังหวัดชลบุรีให้เป็นฐานการกระจายรายได้และการสร้างงาน โดยยกระดับคุณภาพของธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว และพัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านประมง ให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งทะเลอย่างยั่งยืนต่อไป โดยเร่งรัดการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบเหมาะสม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมและพัฒนาการประมงพื้นบ้านรวมทั้ง การส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการประมง และสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวฯ (Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports. (2015, 26-45) คือ พัฒนาให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเป็นเมืองท่องเที่ยวหาดทรายชายทะเลที่เต็มไปด้วยสีสันของทะเลตะวันออกและเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตการท่องเที่ยวชุมชนในระดับสากล ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวหาดทรายชายทะเล ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่แหล่งท่องเที่ยวมาตรฐานสากล รักษาสมบัติเอกลักษณ์ทางวิถีชีวิตที่หลากหลายของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก และกลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มีมาตรฐานและมีศักยภาพในการให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวได้

3.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยกำหนดกลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ โครงการที่ 1 การตลาดดิจิทัล (Digital Marketing) ในเฟสบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (Youtube) และเว็บไซต์ Tripadvisor และโครงการที่ 2 การจัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์บ้านเกาะขามใหญ่ เป็นการประชาสัมพันธ์ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศรู้จักและส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับนานาชาติเพิ่มขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวที่สนใจสามารถจองที่พักและสอบถามกิจกรรมการให้บริการท่องเที่ยวภายในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ได้โดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว (Ministry of Tourism and Sports, 2017, 65) กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media) เป็นสื่อที่เข้าไปมีบทบาทในการตัดสินใจซื้อของนักท่องเที่ยว เพราะเห็นข้อมูลได้อย่างค่อนข้างทันสมัย สามารถแสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวคนอื่น ๆ และชุมชนในฐานะเป็นผู้จัดการท่องเที่ยวสามารถนำความคิดเห็นนั้นไปพัฒนาและปรับปรุงงานของกลุ่มได้ นอกจากนี้ ชุมชนยังใช้เป็นช่องทางในการเผยแพร่กิจกรรมท่องเที่ยวของกลุ่มได้ สัมพันธ์กับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว (Ministry of Tourism and Sports, 2015, 26-45) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ สร้างนวัตกรรมส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวสมัยใหม่ (Modern Marketing) เพื่อรักษากลุ่มนักท่องเที่ยวเดิม และเพิ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพทั้งนักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ โดยมีกลยุทธ์ คือ การส่งเสริมการดำเนินการจัดการตลาดนวัตกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Digital Marketing) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงใจ จิระคุณานันท์ (Chiwakunanan, 2017, 1-2) เรื่อง อิทธิพลของ Reviewer ในสื่อออนไลน์กับการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดที่เป็นจุดหมายปลายทางในประเทศไทย คือ กลุ่ม

ตัวอย่างมีการเปิดรับข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในประเทศไทยผ่านสื่อออนไลน์จากช่องทาง Google มากที่สุดรองลงมาคือ Facebook ตามลำดับ ส่วนใหญ่มักชื่นชอบข้อมูลในรูปแบบ บล็อก/กระทู้วิวความคิดเห็นของผู้ที่เคยใช้บริการโดยละเอียด คิดเป็นร้อยละ 47 และบล็อก/กระทู้วิวสถานที่ท่องเที่ยวโดยเน้นไปทางการโพสต์รูปภาพเป็นหลักร้อยละ 41.5

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาสินค้าและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ โครงการที่ 1 การสร้างแบรนด์ “Happy day in Baan KohKhamyai Island” โดยมีการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทั้งได้แบบไปกลับในหนึ่งวันตามเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่กำหนดไว้ในรูปแบบนอนพักค้างคืนบนที่พักริมชายหาดบนเกาะ ในส่วนโครงการที่ 2 ซิมอาหารพื้นถิ่นเชิงสร้างสรรค์เกาะขามใหญ่ “Enjoy Kohkhamyai Local Seafood” สัมพันธ์กับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (Ministry of Tourism and Sports, 2016, 29) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน คือ พื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยว มีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ที่ต้องได้มาตรฐานระดับสากลและมีเอกลักษณ์โดดเด่น ดังนั้น แนวทางการพัฒนาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการอย่างยั่งยืน คือ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในเชิงอัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ มีการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมต่าง ๆ ของชุมชนมาสร้างเป็นโปรแกรมท่องเที่ยว เพิ่มมูลค่าของทรัพยากรท้องถิ่นและการกระจายรายได้แก่ชุมชน สัมพันธ์งานวิจัยของ พยอม ธรรมบุตร (Dhamabutra, 2017, 73) เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานอัตลักษณ์และวิถีไทยแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร คือ สินค้าและบริการสร้างสรรค์จะขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่โดดเด่นของจุดหมายปลายทาง เช่น ภูมิทัศน์ ภูมิอากาศ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรวัฒนธรรม วิถีชีวิต ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวเคยใช้ในเส้นทางทัวร์แบบดั้งเดิม แต่จะต้องมีมุมมองในการจัดให้เป็นเชิงสร้างสรรค์ โดยมีการมีส่วนร่วมและส่งเสริมประสบการณ์ใหม่แก่นักท่องเที่ยว แทนการพาไปดูไปกินไปนอนรูปแบบเดิมของการท่องเที่ยว ขนบนิยมที่ทำกันอยู่ในปัจจุบัน (Destination-Based) สินค้าและบริการเชิงสร้างสรรค์ จะกระจายอยู่ตามพื้นที่ภูมิศาสตร์ที่หลากหลายและกว้างขวาง มีการจัดโปรแกรมทัวร์เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งไม่จำเป็นต้องผูกติดอยู่เฉพาะพื้นที่แบบการท่องเที่ยวขนบนิยม (Activity-Based)

กลยุทธ์ที่ 3 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ โครงการที่ 1 จัดตั้งชมรมพัฒนาการท่องเที่ยวบ้านเกาะขามใหญ่ และโครงการที่ 2 โครงการจัดตั้งคณะกรรมการชมรมพัฒนาการท่องเที่ยวบ้านเกาะขามใหญ่ โดยมีการดำเนินการด้วยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามโครงสร้างของชมรมพัฒนาการท่องเที่ยวบ้านเกาะขามใหญ่ สัมพันธ์กับ นิยพรรณ วรรณศิริ (Wannasiri, 2007, 261-262) กล่าวถึง ทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย (Development Potential Diffusion Theory) เมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์การขึ้นมาก่อนให้เกิดพลังหรือศักยภาพที่ใช้ในการทำงานได้มากขึ้น ซึ่งได้มีการจัดตั้งกลุ่มการท่องเที่ยวของชุมชนพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะขามใหญ่ มีการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ที่เป็น

ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของประชาชนมีการศึกษาดูงานรวมถึงการฝึกอบรม ซึ่งจะช่วยเสริมทักษะการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวชุมชนสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาพัฒนาสินค้าและบริการต่าง ๆ ของชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่ให้ได้มาตรฐาน นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจในการมาท่องเที่ยวและการใช้บริการ

3.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสังคม โดยกำหนดกลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ได้แก่ โครงการที่ 1 โครงการจัดอบรมบุคลากรภาคบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของชุมชน เช่น ทักษะการนำเที่ยว การต้อนรับนักท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งมีความคิดเห็นว่าจะสามารถให้บริการได้เป็นประทับใจนักท่องเที่ยวโดยมีการอบรมให้ความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ ที่มีมาตรฐานผสมผสานกับอัตลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น การต้อนรับโดยเครื่องดื่มเชิงสร้างสรรค์จากพืชสมุนไพรพื้นถิ่น และโครงการที่ 2 การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนอย่างยั่งยืนสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (Ministry of Tourism and Sports, 2016, 32) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวผ่านการยกระดับคุณภาพสู่ระดับสากล รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับประชาชนและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพิจารณาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย สัมพันธ์กับงานวิจัยของ วชิรวิทย์ วิชาสวัสดิ์ (Wichasawat, 2020, 31) เรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนโบราณบ้านเชียงเหียน จังหวัดมหาสารคาม คือ ในด้านทักษะ ควรมีการพัฒนาทักษะที่เป็นความรู้ในสิ่งใหม่และจำเป็นสำหรับการทำงานด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน นอกเหนือจากทักษะที่มีอยู่เดิมหรือความรู้ดั้งเดิมที่ฝึกฝนมาเป็นเวลานาน ตลอดจนควรมีการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ โดยมีการวางแผนการพัฒนา สามารถเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันในการดำเนินงานในทุกองค์ประกอบการท่องเที่ยวโดยชุมชน ทั้งด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

กลยุทธ์ที่ 2 การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน ได้แก่ โครงการที่ 1 โครงการอบรมการจัดการโฮมสเตย์ และโครงการที่ 2 โครงการอบรมการทำอาหารพื้นถิ่นเชิงสร้างสรรค์ ทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถบริการจัดการที่พักได้มีคุณภาพ เกิดความประทับใจและนักท่องเที่ยวต้องการกลับมาเที่ยวอีกครั้ง สัมพันธ์กับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (Ministry of Tourism and Sports, 2016, 32) ใน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการท่องเที่ยว เปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการบนพื้นฐานของมรดกและวัฒนธรรมท้องถิ่น

3.3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและปลูกจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยว โดยกำหนดกลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาจิตใจปลูกจิตสำนึก ได้แก่ โครงการที่ 1 ปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมกับชุมชน และโครงการที่ 2 อบรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ได้ทำการอบรมปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมกับชุมชน ให้ช่วยกันดูแลรักษาบริเวณบ้านของตนเอง จัดสภาพแวดล้อมให้ดูสวยงาม เช่น การปลูกต้นไม้เพิ่มเติมและรักษาความสะอาดบริเวณภายในชุมชน มีการอบรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล เพื่อให้สมาชิกในชุมชนเกิดจิตสำนึกสาธารณะในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดชลบุรี (Chonburi Provincial Office Development Strategy Group, 2017, 105) ในยุทธศาสตร์ที่ 5 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุลโดยประชาชนมีส่วนร่วม ที่เป็นกลยุทธ์ปกป้องและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ แหล่งอาหาร/น้ำของสัตว์ป่า ป่าชายเลน และทรัพยากรชายฝั่งทะเลโดยชุมชนมีส่วนร่วมตามพระราชดำริ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคประชาชน เพื่อระดมความร่วมมือในการคุ้มครองและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 2 การอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิตชุมชน ได้แก่ โครงการที่ 1 การอบรมเทคนิคการสื่อความหมายภูมิปัญญาพื้นบ้านวิถีประมงพื้นบ้าน โครงการที่ 2 โครงการอนุรักษ์ประเพณีสงกรานต์ต๋อ้มสาวลงน้ำ เกาะขามใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฯ (Ministry of Tourism and Sports, 2016, 33) ในยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวส่งเสริมเอกลักษณ์ของประเทศไทยและของแต่ละท้องถิ่นและการส่งเสริมเอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาค สัมพันธ์กับงานวิจัยของวรรณวีร์ บุญคุ้ม และพจนาน บุญคุ้ม (Boonkoum & Boonkoum, 2016, 107-108) เรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยววิถีไทยสร้างสรรค์เส้นทางกาญจนบุรี-ทวาย คือ การท่องเที่ยววิถีไทยมุ่งเน้นการสร้างความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวจากการเที่ยวชม ได้สัมผัส ได้รับประสบการณ์ตรงผ่านการท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่น มีการสืบทอด บอกต่อ สร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้คนและชุมชนที่เป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนได้สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวให้เกิดการบอกเล่าเรื่องราว (Telling a Story) บอกต่อ (Word of Mouth) และกลับมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

3.4 การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยกำหนดกลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การใช้ประโยชน์จากพื้นที่เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ โครงการที่ 1 เพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในชุมชนเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในชุมชน มีความคิดเห็นว่าช่วยเพิ่มปริมาณพรรณไม้ให้แก่ชุมชนเกิดความร่มรื่นสวยงาม ทำให้มีที่พักผ่อนมากขึ้น และโครงการที่ 2 อนุรักษ์ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตทางทะเล การฟื้นฟูปะการัง และการปั้น EM-ball สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (Ministry of Tourism and Sports, 2016, 29) ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและ

บริการอย่างยั่งยืน โดยการส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยว ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้านการบริหารจัดการ ตั้งอยู่บนพื้นฐานการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งในเชิงอัตลักษณ์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ ได้แก่ การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งสัมพันธ์กับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวฯ (Ministry of Tourism and Sports, 2015, 26-45) และสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวหาดทรายชายทะเล ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่แหล่งท่องเที่ยวมาตรฐานสากล กลยุทธ์การพัฒนาและสร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม ในชุมชนบ้านเกาะขามใหญ่เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่เกาะ และช่วยรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมโดยการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ โครงการที่ 1 การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในแหล่งที่พักโฮมสเตย์ สัมพันธ์กับยุทธศาสตร์กระทรวงพลังงาน (Energy Policy and Planning Office, 2016, 3) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาพลังงานที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ชุมชนมีการพึ่งพาตนเองในการพัฒนาพลังงานเพื่อสนองความต้องการตามศักยภาพพื้นที่ มีกลยุทธ์ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และผลิตพลังงานทดแทนในชุมชนเพิ่มมากขึ้น และในโครงการที่ 2 ธนาคารขยะเพื่อลดปริมาณขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ สร้างรายได้เสริมแก่คนในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดชลบุรี (Chonburi Provincial Office Development Strategy Group, 2017, 111) ในยุทธศาสตร์ที่ 5 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล โดยประชาชนมีส่วนร่วมส่งเสริมการดำเนินการตามแนวคิดการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน เพื่อลดปริมาณขยะในชุมชน สัมพันธ์กับงานวิจัยของ ภัทธภรณ์ พิศปิ่น และชริกา คันธา (Pispunt & Kunta, 2020, 113-114) เรื่อง การบริหารจัดการและดำเนินโครงการประกวดอุทยานแห่งชาติสีเขียวด้านขยะมูลฝอยของอุทยานแห่งชาติภูเรือ จังหวัดเลย คือ แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม คือ จัดซื้อเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับจัดการขยะให้เพียงพอ เพิ่มมาตรการการจัดการขยะในช่วงเทศกาล อบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร การปรับปรุงระบบกำจัดขยะให้ถูกหลักสุขาภิบาล รวมถึงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ปลูกจิตสำนึกให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความร่วมมือและความตระหนักในการจัดการขยะมูลฝอย

สรุป

ชุมชนเกาะขามใหญ่สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้จากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับชาติของภาครัฐก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน เนื่องจากมีจุดแข็ง คือ ที่ตั้งเหมาะสม โดยมีเรือโดยสารจากเกาะลอยศรีราชาเชื่อมโยงกับเกาะสีชัง และแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง ตลอดจนการมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลายและทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และโอกาสที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จได้จากพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับชาติ โดยชูความโดดเด่นทาง

ธรรมชาติด้วยการพัฒนาเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีคุณภาพโดดเด่นระดับนานาชาติ สร้างภาพลักษณ์แบรนด์ท่องเที่ยวเชิงอาหาร แรนด์ท่องเที่ยวเชิงสังคมวิถีประมง แรนด์ท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่น และการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน สำหรับข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต คือ 1) ควรมีการทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบธุรกิจการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดของประเทศไทย เพื่อสามารถกระจายได้รายสู่ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง อนึ่งแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ยั่งยืนต้องอาศัยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความร่วมมือในการพัฒนาจึงจะเกิดประสิทธิภาพ และควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เกิดขึ้นได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี 2) ควรมีการทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในชุมชนบนพื้นที่เกาะต่าง ๆ เพื่อสร้างเป็นเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์ทางทะเลของประเทศไทย และ 3) การวิจัยเพื่อสร้างโมเดลของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ประสบความสำเร็จในภาคต่าง ๆ เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทพื้นที่ใกล้เคียงกัน

References

- Boonkoom, W. & Boonkoom, P. (2016), Development of Thai-Cultural Creative Tourism Activity Model on Kanchanaburi-Dawei Route. **Integrated Social Science Journal**. 3(2), 107-108. [In Thai]
- Chiwakunanan, D. (2017). **Influence of reviewer in online media and the decision to travel in thailand**. (Independent Study, Master of Business Administration Faculty of Commerce and accountancy, Thammasat University). [In Thai]
- Chonburi Provincial Office Development Strategy Group. (2017). **Chonburi Provincial Development Plan 2018 – 2021**. Chonburi: Chonburi Provincial Office. [In Thai]
- Dhamabuttra, P. (2017). Approaches for Sustainable Integrated Creative Tourism Development on the basis of Thai Identity and Way of Life in Bangkoknoi District, Bangkok Thailand. **Sisaket Rajabhat University Journal**. 13(3), 73-74. [In Thai]
- Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports. (2015). **Thailand Tourism Strategic Plan 2015- 2017**. Bangkok: Ministry of Tourism and Sports. [In Thai]
- Designated Areas for Sustainable Tourism Administration (Public Organization). (2018). **Creating Creative Tourism Toolkit**. Bangkok: Bookplus Publishing Co., Ltd. [In Thai]
- Esichaikul, R. (2014). **Tourism concept & Tourism resource features**. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. [In Thai]

- Esri, i-cubed, USDA, USGS, AEX, GeoEye, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, UPR-EGP, and the GIS User Community. (2021). **Leaflet-providers preview**. Retrieved April 20, 2021, from <https://leaflet-extras.github.io/leaflet-providers/preview/>.
- Energy Policy and Planning Office. (2016). **Strategic Plan 2016-2020**. Bangkok; Ministry of Energy. [In Thai]
- Jittangwattana, B., (1999), **Sustainable tourism planning**. Chiang Mai; Chiang Mai University. [In Thai]
- Kispedarborisuthi, B. (2011). **Social sciences research methodology**. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Ministry of Tourism and Sports. (2015). **Tourism Action Plan in the East Coast Tourism Development Area 2016 - 2020**. Bangkok: Ministry of Tourism and Sports. [In Thai]
- Ministry of Tourism and Sports. (2016). **The Second National Tourism Development Plan (2017-2021)**. Bangkok: Ministry of Tourism and Sports. [In Thai]
- Ministry of Tourism and Sports. (2017). **Tourism Economic Review**. Bangkok: Ministry of Tourism and Sports. [In Thai]
- Pispunt, P. & Kunta, K., (2020). Waste Management and Implementation of the Green National Park project for Waste in Phu Ruea National Park, Loei Province. **Journal of Research and Development Buriram Rajabhat University**. 15(2). 113-114. [In Thai]
- Potjana, S. (2013). **CBT Standard Handbook Community**. Chiangmai: Wanida karnpim. [In Thai]
- Srisatidnaraku, B. (2007). **Leadership and strategic management in nursing organization for the 21st century**. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Thongma, W. (2011). **Sustainable Cultural Tourism Development of Chinese Community, Mae-ngon Watershed Area, Fang District Chinagmai**. Chiangmai: Maejo University. [In Thai]
- The Prime Minister's Office. (2016). **The Twelfth National Economic and Social Development Plan, 2017-2021**. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board. [In Thai]
- The Prime Minister's Office. (2018). **Thailand's National Strategy B.E. 2561 - 2580 (A.D. 2018 - 2037)**. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board. [In Thai]
- Wannasiri, N. (2007). **Social and Cultural Anthropology**. Bangkok: Xpernet Press. [In Thai]

Wehrich, H. (2021). **The TOWS Matrix-A Tool for Situational Analysis**. University of San Francisco. Retrieved July 21, 2021 from <https://nonprofitbuilder.org/storage/303/TOWS-Long-Range-Planning-Heinz-Wehrich.pdf>.

Wichasawat, W. (2020). Guidelines for Potential Development of Administration and Management of the Ancient Community at Ban Chiangian, Maha Sarakham Province. **Journal of International and Thai Tourism**. 15(2), 31-32. [In Thai]